

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Kolozsvár, St. Baron utca (Brassai-utca) 18
Telefon: 177, 22
Dr. A. Sz.

KELET

Dr. Ramasetter Róbert
BUDAPEST
I. Disztér 2. II. 8.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK
Romániában

Egész évre — 1050
Félévre — 550
Negyedévre — 290
Egy hónapra — 10
Az előfizetési ára „Föld”
címmel folyóirattal együtt
hav-ként 10 lejjel drágább
Csehszlovákiában
Egy hónapra — csk 40—
Egy szám — 2—

1926 november 10 Szerda

Kolozsvár * IX. évfolyam * 247. szám

5687 Kiszlív 4

Véget ért a nagyváradi cionista konferencia

A konferencia egyhangulag állást foglalt az országos zsidó párt megalakítása mellett. Erdély zsidósága elutasítja magát az illetéktelen beavatkozást. A konferencia fontos határozatait az intenzív Palesztina-munka érdekében

Megválasztották az Erdélyi Zsidó Nemzeti Szövetség új vezetését

(Oradea-Nagyvárad, november 9. Az Új Kelet tudósítójától.) Az Erdélyi Zsidó Nemzeti Szövetség hetedik konferenciájának hétfő esti ülésén első szónok dr. Nobel Sándor (Temesvár) volt, aki a politikai bizottság jelentését terjesztette elő hatalmas beszéd kíséretében. Nobel Sándor négy csoportba osztja szokot az okokat, amelyek szükségessé teszik sürgősen, hogy a romániai zsidóság végre a belpolitikából kikapcsolódjék és egy kombattáns organizációt létesítsen veszélyeztetett jogainak védelmére.

A négy zsidó nyomor

Ihrringnek, a nagy jogtudósnak tételéből indul ki, aki azt mondotta: „Az emberi méltósághoz szervesen hozzátartozik a jogok tisztelése és az, hogy öntudatos ember ne viselje el szótlanul, hogy jogtalanság történjék vele, hanem lázadjon fel a jogsérelem ellen.” A zsidó nyomor első csoportja az, hogy mi s-juos még szótlanul haladunk el a velünk történő minden jogsérelem mellett. A zsidó nyomor második csoportjába tartozik az, hogy bár vannak törvényes jogaink, ezek azonban csak papiros-törvények. Idetartozik ez a sérelmes állapot is, hogy a zsidó kulturális és vallási intézmények teljesen nélkülözik az állami támogatást. A zsidó nyomor harmadik csoportja az antiszemita agitáció, amely ma is változatlan intenzivitással lázítja az alapján véve jóindulatú tömeget ellenünk. Képeken és rópiratokban, előadásokon és nyilvános üléseken terjesztik a gyűlöle-

tet ellenünk. Ez az agitáció már odafajult, hogy az iskola padjait sem kímélik meg és vannak Romániában iskolai könyvek forgalomban, amelyek valóságos kiskatéi lehetnek az antiszemita agitációnak. Negyedik és talán a legsúlyosabb zsidó nyomor: a materiális nyomor. A romániai zsidóság gazdasági helyzete az utóbbi évek során tragikusan leromlott és ez a hanyatlási processzus feltartóztatlanul tart tovább.

A védekezés eszköze: az erő

E sokágu zsidó nyomorral szemben milyen eszközök legalkalmasabbak a védekezésre? Mi már sokféleképpen próbálkoztunk, de minden kísérletünk eredménytelen maradt. Eredménytelen maradt az egyéni intervenciók, eredménytelenek maradtak a feljajdulások a sajtóban és eredménytelenek maradtak azok a deputációk, amelyek különböző minisztériumban kopogtattak a zsidó jogsérelem orvoslása érdekében. Egyetlen eszköz van csak a védekezésre. Csak az egyetemes népi erők tömörítésével tudunk küzdeni a bennünket érő jogsérelmek ellen. Csak ha erőt mutatunk, akkor leszünk képesek eredményesen átkeszálni érdekeinkért. Ennek az erőnek a megnyitvánulási formája a jól megszervezett, országos zsidó párt. Aki nekünk fülük van, azok hallják, akiknek szemük van, azok látják, de akiknek sem fülük, sem szemük nincsen, azok a saját bőrükön fogják érezni, hogy szükség van erre a kombattáns zsidó szervezetre, az országos zsidó pártira.

ben csatlakozik a javaslatához. Reflektál ezután azokra a megjegyzésekre és támadásokra, amelyek az általános vita során különösen a Barisszia-szervezetet érték. Azt vetették ismét szemére a Barissziának, — mondotta Giszkalay — hogy a cionizmus belső lényege helyett a külsőségekre helyezi a súlyt. A felszólalónak már többször volt alkalm a ezirányú álláspontját kifejteni és éppen a Barisszia eredményes munkája a legfőbb bizonyítéka annak, hogy a barissziai külsőségek nagymértékben hozzájárulnak a zsidó ifjúság aktív lelkesedésének és munkakészségének fokozásához, mert sohasem szabad elfelejteni, hogy a Barisszia-jelvény alatt, a kék fehér jelvény alatt egy forró zsidó szív dobog.

Majd a chaluc kérdéssel beszélt Giszkalay, amellyel kapcsolatban szintén rossz szinben igyekeztek felütnetni az ifjúsági blokk állásfoglalását. Kijelenti, hogy az ifjúsági blokk szívevel lélekkel a chalucizmus eszméje mellett van és hogy az országépítő munka legfőbb pillérének a dolgozó chalucokat tartja. Az ifjúsági blokk a jövőben éppen úgy, mint a múltban, teljes erejével fogja támogatni a chaluc mozgalmat. És ha a konferencián bizonyos kérdésekben nézeteltérések merültek fel, ugy ezek tisztán technikai természetűek, mert az ifjúsági blokk azt tartja, hogy nem szabad olyan határozatokat hozni, amelyek irreálisak, amelyek megvalósulás már eleve valószínűtlennek látszik. Legyen mindenki megnyugodva, hogy az ifjúsági blokk legbiztosabb és leghatásosabb támasza lesz a chaluc gondolatnak.

Giszkalay János nagy tetszéssel fogadtott beszéde után Rath Efráim emelkedett szólásra és hosszú német nyelvű beszédben várta a Mizrahi-szervezetnek a cionista munkában való erőlkifejtését és nagy eredményeit.

Hirsch Jakab nagybányai delegátus elfogadja a politikai javaslatot és hangsúlyozza, hogy ő már a temesvári konferencián foglalt állást, hogy teljesen külön kell választani a cionista tevékenységet a belpolitikai célkitűzésektől.

A zsidó párt ellenségei

Ezután dr. Marton Ernő emelkedett szólásra. Marton Ernő dr. teljes mértékben egyetért a Nobel Sándor javaslatával, amelyhez hozzá sem kell tenni és elvenni sem lehet. Felszólalásának inkább deklarativ jelleget kíván adni. Az a határozat, amelyet dr. Nobel a konferencia elé terjesztett, talán a legfontosabb momentum a Zsidó Nemzeti Szövetség nyolcéves működésének és éppen ezért fontos, hogy amikor ezt a határozatot hozzuk, minden félreértést és kétséget csilassunk el ekörül.

A konferencia politikai határozata

A beszéd után dr. Nobel Sándor a konferencia meg-megújuló taps és tetszésnyilvánítása közepette olvasta fel a politikai bizottság javaslatát, amelyet a konferencia pár szavas módosítással egyértelműleg elfogadott. A konferencia politikai határozata a következőképpen hangzik:

Erdély, Bánát, Körösvidék és Máramaros Zsidó Nemzeti Szövetségének VII. országos konferenciája, a romániai zsidó polgároknak hazájuk politikai életében való részvételére vonatkozó kérdéssel foglalkozva, fájdalommal kénytelen megállapítani, hogy az még jelenleg, Nagyrománia nyolcadik évében is, megoldatlan probléma és míg a romániai többi számottevő etnikai kisebbségeknek a hazai politikai életben való elhelyezkedése akként, hogy külön pártokba tömörülve küzdenek kisebbségi soruk megjavulásáért és jogaik teljességének kivívásáért, már régen megtörtént, az ország azon polgárai, kik a zsidó néphez tartozóknak vallják magukat s így annak zsidó etnikai kisebbségét alkotják, politikai jogaik gyakorlásánál még mindig összefüggéstelen és szétválasztott csoportokban, szervezetlenül, egységes célkitűzések és irányítás nélkül állnak szemben az ország különböző politikai pártjaival.

Ez az állapot, mely mérhetetlen hátrányokat rejt magában a hazai zsidóság egyetemének számára nézve, mert közös vallási, kulturális és gazdasági életigényeinek sikeres érvényesítését ugyszólván kizárja, a konferenciát arra indítja, hogy ezen az ország összes zsidó polgárainak léteérdekeit érintő égető probléma sürgős megoldásáért hallassa szavát.

Híven az Erdély, Bánát, Körösvidék és Máramaros Zsidó Nemzeti Szövetsége által több iz-

ben kifejezésre juttatott állásponthoz, mely szerint Nagyrománia fejlődésének jelenlegi szakában és mindaddig, míg a határain belül élő, etnikai kisebbségek kollektív jogainak kérdése ugy törvényhatóságilag, mint a végrehajtásban, a hamiltatlan demokrácia követelményeinek megfelelő rendezést nem nyert, az ország zsidó kisebbségéhez tartozó polgároknak a politikai életben való racionális részvétele sem történhetik meg más-ként, mint ha a testvérkisebbségekhez hasonlóan, önálló országos pártszervezetben egyesülve helyezkednek el az ország politikai pártjai között, a konferencia a hazai zsidó közvélemény előtt ezen országos politikai szervezetnek, a romániai országos zsidó pártnak haladéktalan megalakítását sürgeti.

A konferencia, mint Erdély, Bánát, Körösvidék és Máramaros Zsidó Nemzeti Szövetségének legfőbb fóruma, a szövetség minden tagjának kötelességévé teszi, hogy a romániai országos zsidó párt megalakításában tőle telhetőleg közreműködjék és létrejöttének esetén abba belépjen, egyúttal pedig már most kijelenti, hogy az ilyenformán megalakult pártot a Nagyrománia területén lakó zsidó polgárok egyetemes politikai instrumentumának kívánja tekinteni.

A konferencia kívánatosnak tartja, hogy a romániai országos zsidó párt mielőbb, lehetőleg egy félévben belül véglegesen megalakíttassék.

A Szövetség Nagyintézőbizottsága felhatalmazást kap arra, hogy e kérdésben végleges határozatokat hozhasson. E határozatok a konferencia által hozott határozatok hatásával fognak birni.

Giszkalay János beszéde

Nobel dr. felszólalása után Giszkalay János emelkedett szólásra, aki az ifjúsági blokk nevé-

DUNKY KATÓ
táncitanár
Tanít minden divatos táncot. Különre bármikor. Összeállított colonokat háznál is vállal. Menseadick Madzsar torna hölgyeknek, rhytmikus torna gyermekeknek. Magántáncokat betanít.
Egyetem-utca 3. III. 2. Liff.

tart
ven
aló
sa!
Go
na, saját é-
rl
vérek
legdivatosabb
ket
i be. Iskolai
Üzletek:
No 25. a fő-
3al. Regele
alloda.
Fiul
gyár
doriu 3.
acélágy beté-
Buhaakasz-
tent tirakat-
pir, diszmü-
ére. Patkány
santuk rek-
Faszönyegek.
kk) készítését
t, ónozott, hor-
zett kivitellen
Somagoló
k
kádák jutányo-
sz
na'
ban
— ORADEA
(ca) 101—103.
93.

EZT A SZELVÉNYT A LAP BELSEJÉBEN FELSŐRÖLT KÉRESKEDŐK

LEI 5 LEI

ÉRTÉKBEN A VÁSÁROLT ÖSSZEG TIZ SZÁZALÉKÁIG KÉSZPÉNZFIZETÉS GYANÁNT FOGLADJÁK EL

Ex a szolvány érvényes dec. 16-ig

Ellenfeleink már hetekkel ezelőtt, amikor nyilvánosságra jutott ez a terv, hogy a Zsidó Nemzeti Szövetség működéséből a belpolitikát kikapcsolják, azt a hitet igyekeztek a nagyközönségben kelteni, hogy a cionisták azért adják fel a belpolitikai működést, mert ennek teljesítésére, a saját megítélésük szerint is, alkalmatlanok. Ezzel a felfogással szemben nekünk állást kell foglalnunk, mert ennek éppen az ellenkezője igaz. Az a határozat, amelyet most a konferencia elfogad, távolról sem jelent azt, hogy a cionisták nem kívánják többé részt venni az ország belpolitikai küzdelmeiben, sőt ellenkezőleg, ezt a jövőben még fokozottabb mértékben kívánják megselekedni, csak hogy erre alkalmasabb szervezet keretein belül.

— Mi más politikát elképzelni nem tudunk, mint olyant, amely nemzeti tartalommal van telítve és a nemzeti kisebbségi jogok alapján áll. Eppen ezért az ország zsidó polgárainak igaz mozgató ereje a jövőben is a cionista eszmékben rejlő nemzeti tartalommal kell, hogy legyen. Ebben a szellemben szavazunk meg ezt a fontos határozatot és fogunk küzdeni az országos zsidó párt megalakulásáért.

Dr. Maron Ernő deklaráció-jellegű beszédét a konferencia egyhangulag helyesléssel vette tudomásul.

A zsidó sajtó szerepe

Maron Ernő dr. után Mailänder Emanuel beszélt az „Avodim” munkásszervezet ifjúsága nevében, amely szervezet félretéve a munkásszervezetek internacionális eszközeit, idejét és munkaképességeit a zsidó nemzeti megújulás szolgálatába állította.

Mailänder jelentését a konferencia nagy tetszéssel és tapsal fogadta.

Fellner Manó resicai delegátus szólalt fel ezután, aki a politikai javaslatot elfogadja, majd kritizálja a zsidó sajtót, de ugyanakkor felhívja a zsidó tömegek figyelmét arra, hogy érezzék kötelességüknek támogatni az erdélyi zsidóság magyar nyelvű napilapját, amely egyetlen szószólója a nyilvános fórum előtt a zsidóság követeléseinek.

Mayer Ebner a zsidó pártról

Utána dr. Mayer Ebner emelkedett szólásra, aki egy hatalmas beszéd kíséretében üdvözölte a konferenciát. Beszédében előbb az általános zsidó problémákkal, majd az antiszemitizmus kérdésével foglalkozott és végül újból leszögezte az alakítandó országos zsidó pártnak alap gondolatát. Elmondotta, hogy Beszarábiában járt, ahol a beszarábiai zsidóság hozzájárulását adta a párthoz, ugyanakkor hozzájárulását adta a bukovinai zsidóság is, mostan az erdélyi zsidóság hozzájárulását is megkapta és így a három csatolt terület egyöntetűen kívánja az országos zsidó párt megalakítását. Bejelentette, hogy a megkezdett munkásságát tovább fogja folytatni, városról-városra fog járni, hogy az országos zsidó párt szervezetének kiépítése minél hamarabb élő valósággá váljék.

Felix Rosenblüth bucsubeszéde

Mayer Ebner beszédét a konferencia közönsége élénk tapsal fogadta, majd dr. Felix Rosenblüth, a cionista világszervezet és a Keren Hajjeszód londoni direktóriumának kiküldöttje mondotta el bucsubeszédét. Bucsubeszédében dr. Rosenblüth újból hangsúlyozta, hogy a cionista szervezetnek meg kell találnia a kellő egyensúlyt a palesztinai és az országos politikai t-

vékenységével. A Babiloniából visszatért zsidóság mintájára, egyik kezünkben karddal kell jogainkra vigyáznunk, de a másik kezünkben az országépítő csákány kell legyen, amellyel felépítjük az országot.

Rosenblüth dr. ezután kijelentette, hogy a lehető legjobb impressziókkal távozik az Erdélyi Zsidó Nemzeti Szövetség ezévi konferenciájáról, amelyen azt a meggyőződést szerezte, hogy itt a cionista törekvés és mozgalom gondolata egy élő és egész nép lelkéből fakadó mozgalom. Bizalommal van ennek a mozgalomnak a jövője iránt, amely valószínűleg meg fogja teremteni a maga megfelelő eredményét.

Rosenblüth dr. beszédét nagy tetszéssel fogadták.

A zsidó nemzeti nevelés problémája

Nuszbaum Sámuel elnök dr. Kohányi Rezsőnek, a kultusz-referátum előadójának adja át a szót, aki egy hatalmas tudományos exposé tartott, amelyben felöleli a zsidó nemzeti nevelés egész probléma-komplexumát és annak valamennyi megoldási lehetőségét. A minden tekintetben kiváló referátumot egyik legközelebbi számunkban fogjuk terjedelmében ismertetni.

Kohányi Rezső dr. előadásával a délutáni plenáris ülés este félkilenc órakor véget ért. Este félkilenc órakor kezdetét vette a bizottsági ülés, amely a késő hajnali órákig tartott. Ezen a bizottsági ülésen sikerült a legteljesebb mértékben kiküszöbölni azokat az ellentéteket, amelyek az egyes konferenciális pártok között voltak, sikerült egységes megállapodásra jutni az összes határozatok tekintetében.

Ugyancsak este félkilenc órakor kezdetét vette a Kereskedelmi Csarnok nagytermében a Pro Palesztina Ligának műsoros estélye, amelyen egy Nagyvárad zsidó társadalma, mint a bizottságban nem dolgozó delegátusok vettek részt. A művésztársulatok lefolyásáról holnapi számunkban számolunk be.

A konferencia záróülése

Keddén reggel fél tíz órakor Nuszbaum Sámuel nyitotta meg a konferencia harmadik napját. Bejelentette, hogy a bizottság az éjszakai folyamán elkészült munkájával és meg fogják tartani a jelöléseket és a javaslatokat, amelyek a konferencia elé kerülnek szavazásra.

Előnek Furestein Kálmán terjeszti be a pénzügyi bizottság javaslatát, amelyet dr. Kirschner Arnold lugosi delegátus dolgozott ki. A tervezet évi 965 ezer lejben állapítja meg a Szövetség költségvetését. Ebből az összegből szubvenció fejében a Mizrachinak 50 ezer,

kultúrlokkra 75 ezer, a chaluc mozgalomra 50 ezer és a Jogvédő Irodának 50 ezer lejt fordít a Szövetség. Az ifjúság, mint ismeretes, önzetes, imponáló gesztussal lemondott a részére előirányzott 50 ezer lejes szubvencióról.

Kirschner dr.-nak a konferencia köszönetet szavaz a költségvetés kidolgozásáért.

Jack Leister, a bukaresti „Nasimul Eyreac” főszervezője tartott ezután nagyszabású beszédet román nyelven, amelyben az országos zsidó párt jelentőségét hangsúlyozta a regáli zsidóság szempontjából.

Kiépítik a Szövetség szervezetét

Székely Béla terjeszti be ezután az Erdélyi Zsidó Nemzeti Szövetség szervezeti javaslatát, amely így szól:

A konferencia a Zsidó Nemzeti Szövetség szervezetének további kiépítése végett elrendeli, hogy:

A) 1. A helyi csoportok készítsenek zsidó népszámlálásra alkalmas kataszteri feljegyzéseket a helység zsidó lakosságáról a központi kataszteri bizottság kihocsátandó utasításai szerint,

2. közvetlenül chanuka után egyhetes akció során szólítsák fel helyiségük zsidó lakosságát, hogy lépjen be a Szövetségbe, s erről nyilatkozatot írjon alá,

3. ezen akció lefolytatásáról legkésőbb 1927 január hó 15-ig kötelesek jelentést tenni,

4. kötelesek a tagszerzési akciót megelőzően, legkésőbb azonban a konferenciát követő négy héten belül tisztújító közgyűlést, vagy ahol ilyen már tartottak, csoport-nagygyűlést tartani, amelyen az új vezetőség a következő bizottságokat és tisztségeket szervezze meg: a) Politikai, b) szervezeti, c) kultur, d) gazdasági, e) Palesztina, f) sékel, g) K. K. L., h) ifjúsági osztály, i) K. H. biztos, j) jogvédelmi biztos, k) Aranysekel-biztos.

5. kötelesek a levelezés és adminisztráció elvégzésére tiszteletbeli, vagy fizetéses títkárt alkalmazni,

6. kötelesek minden évben legalább egy nagy műsoros estélyt rendezni, amelynek tiszta jövedelme a Szövetséget illeti. Ez a rendezvény legyen az első a sorozatban, ott, ahol több rendezvényre van lehetőség,

7. kötelesek évenként legfeljebb hat, nyilvános vitával egybekapcsolt cionista tárgyú előadással rendezett estélyt vagy meetinget tartani, a Balfour-deklaráció és Herzl halálának évfordulóját nyilvános rendezvényekkel megünnepeelni, a központi kiadványokat és ajánlott könyveket megvenni, helyi csoport könyvtárt alapítani, minden hónapban vezetőségi és negyedéves választmányi gyűlést tartani. Minden félév végén jelentést küld a központi irodának,

8. minden helyi csoport területén megalakítandó a „Héber Egyetem barátainak köre”, az illető helység kiváló intellektusainak részvételével. Ennek a körnek feladata anyagi támogatást és könyvgyűjteményeket szol-

gáltatni a jeruzsálemi egyetem könyvtára részére.

9. a helyi csoport vezetősége tartozik a központi tevékenységének minden ágazatát a vezetőségi gyűléseken előterjeszteni és intézkedni, hogy az abban foglaltak megvalósíthatassanak.

B) 1. A körzeti központok kötelesek egybehívni a konferenciát követő két hónapon belül a körzeti konferenciát,

2. szervezők meg a körzeti irodákat, amelyek élére lehetőleg tiszteletdíjas títkárok állítandók.

3. A konferencia elismeri Cluj, Timişoara, Oradea, Sibiu, Sighetul-Marmati, Targu Mures, Brasov, Satmar és Petrozani körzeti központokat, a KIB. által megjelölendő területen.

4. A konferencia felhatalmazza a kiintézőbizottságot, hogy szükség esetén körzeti központi jelleggel ruházzon fel olyan csoportokat, amelyeknek székhelye földrajzi fekvésénél fogva erre különösen alkalmas és ahol a helyi csoport működésében biztosított van arra nézve, hogy a saját munkáján kívül a körzetben is elvégezi a körzeti központra eső szervezeti munkát.

5. Minden körzeti központ köteles évenként kerületének összes csoportját megfigyelni és a lehetséges szerint új csoportok alakítására törekedni.

6. A körzeti központok negyedévenként egybehívják a kerületi csoportok elnökeit és ezen a tanácskozáson meghallgatják a körzeti elnök és títkárs jelentését a meg tárgyalják a konferenciális határozatok végrehajtásának módjait.

7. A körzeti elnöke és két alelnöke hivatalból tagjai a nagyintézőbizottságnak.

C) A konferencia utasítja a központi főtitkárságot, hogy:

a) minden negyedévesben küldjön trimeszteri jelentést minden NIB. tagnak és helyi csoportnak a KIB. és a központi iroda működéséről,

b) hitelesített jegyzőkönyvet a Kisintézőbizottság gyűléseiről.

D) A konferencia leszögezi, hogy a mozgalom szempontjából a cionista társadalmi élet meghatározó elsőrangú fontossággal bír: ezért felhívja a KIB. és NIB. tagokat, a

körzetek
egy ma
minőség
zítására.
hivatalo
ket, kas
lehetőse
E) A
vetkező
30 ig te
ferencia
között
vetése a
újabb k
Hanya
szólása ut

A kon
nevében d
a jelentés
előbb a c
a Keren E
niskákban
dankinek
nista teje
terjesztett
ki a követ
A Kere
helyzetéből
igénybevét

T

Rosenb
konferenci
ragaszkodja
a nagy töm

Ezután
súlyozta, h
a konferen
talált, ahol
szemében
Kéri, hogy
jubileum
teleket.

Hambur
Palesztina-
tározati jav

„Tekint
szervezet
Erdélyi Zsi
ezentúl tav
kező év tav
ciájának tul
konferenciá
márciusában
temes zsidó
Palesztina
új Kiintéző
a Palesztina
ságaival egy
sebet megie

Az orszá
hivandók az
és p d g a h
a KKL pers
egyesületek
delegátusai.

A Palesz
kérdés mellé
felépítésén
rátumok is
aktuális pro
munka mind
sára és a ko
rői a Palesz
szellemiség

A konfe
temes zsidó
felépítésével
zsidóság szer
Palesztina-m

A palesz
ferencia szü
zt az elvet,
gek kiváncs
zsidó répiség

Weisz Adolf uriszabadságot áthelyezte 17. sz. alá

Olcsó!

és annak va-
A minden te-
gyik legköz-
edelmében is-

l a délutáni
r véget ért.

letét vette a
hajnali órákig
en sikerült a
blai azokat az
konferenciális
egységes meg-
rozatok tekin-

akor kezdetét
egytermében a
stélye, amelyen
mint a bizott-
vettek részt.
Inspi számunk-

mozgalomra 50
szer lejt fordít
meretes, ösér-
dott a részére
cióról.
cia köszönetet
ért.

amul Evreesc
yszabásu beszé-
országos zsidó
regáti zsidóság

em könyvtára

ge tartozik a
den ágazatát a
szteni és intéz-
ak megvalósít-

kötelesek egy-
két hóaspon

zeti irodákat,
edíjas titkárok

Díj, Tártsora,
lei, Tárgu Mj-
roseni körzeti
agjelölendő te-

zza a kisintéző-
én körzeti köz-
pilyen csoporto-
ldrajzi felelős-
almas és ahol a
tosítók van arra
n kívül a kör-
központra eső

t köteles éven-
ortját meglató-
j csoportok zia-

negyedévenként
toz elnökeket és
gatják a körzeti
megtértyeljenk a
hajásának mó-

alelnöke hiva-
ttagnak.

a körponti fő-

üdjön trimesz-
IB. tagnak és
központi iroda

ret a Kisintéző-

i, hogy a moz-
uista társadalmi
ontossággal bír:
IB. tagokat, a

körzetek és helyi csoportok vezetőségét, hogy
egy magánösszeállításokkal, mint hivatalos
minőségükben törekedjenek annak megvaló-
sítására. Minden csoport és körzet szerezzen
hivatalos helyiséget, alapítsanak társaskörö-
ket, kaszinókat és a társas együttélés minden
lehetőségét mozdítsák elő.

E) A konferencia kimondja, hogy a kö-
vetkező konferenciális év 1928 év május hó-
30-ig tart. A legközelebbi erdélyi érdeklési kon-
ferencia tehát 1928 május-július hónapok
között tartandó meg. A Szövetség költség-
vetése a megállapított előirányzat szerint az
újabb konferencia összehívásáig érvényes.

Hunyadi Andor petrozsényi delegátus hozzá-
szólása után a javaslatot egyhangulag elfogadják.

A Keren Hajjesszód-javaslat

A konferenciális Keren Hajjesszód bizottság
nevében dr. Szőnyi Géza tartotta meg ezután
a jelentését. A jelentés azt hangsúlyozta, hogy
előbb a cionistáknak kell mindent megenni a
Keren Hajjesszód érdekében, hogy a nemcio-
nista körök követőikre találjanak. Felhívja min-
denkinek a figyelmét arra, hogy minden cio-
nista teljesítse kötelezettségét. Őráló javaslatot
terjesztett be, de kéri a konferenciát mondja
ki a következőket:

A Keren Hajjesszód a jelenlegi stagnáló
helyzetéből az összes cionista erők teljes
igénybevételével és a nemcionista, de Palesz-

Tavasszal országos Palesztina-konferenciát hívunk össze

Rosenberg kolozsvári mizrachista kéri a
konferenciát, különösen a cionistákat, h gy-
ragaszkodjanak a zsidó tradíciókhoz, mert ezzel
a nagy tömeg ket is belebe vonná a mozgalomba.

Ezután dr. Georges Goldstein beszélt. Hang-
súlyozta, hogy neki felejtethetlen élmény les-
a konferenciás, mert itt egy olyan mozgalomra
talált, ahol nem az ifjúság, hanem a felnőtt k-
szemében látta a lelkesedés tüzeit fellobogotni.
Kéri, hogy a 25 esztendő Keren Kajemet-
jubileum alkalmával megduplázzák a bevé-
teleket.

Hamburg József dr. terjesztette be ezután a
Palesztina-bizottság jelentését és következő ha-
tározati javaslatait:

Tekintettel arra, hogy a Cionista Világ
szervezet központjának határozata szerint az
Erdélyi Zsidó Nemzeti Szövetség konferenciái
ezentúl tavasszal lesznek megtartva és a követ-
kező év tavasza a Szövetség újabb konfren-
ciájának tulkorai volna, az E. Z. N. Sz. VII.
konferenciája szükségesnek látja, hogy 1927
márciusában egy általános és az országrész egye-
temes zsidóságának képviselőitében összeülő
Palesztina konferencia tartásáért és megbizva az
új Kisintézőbizottságot, hogy a KKL, a KH,
a Palesztinahivatal és chaluc szervezet bizott-
ságaival együtt a szükséges kezdeményező lépé-
seket megtegye.

Az országos Palesztina-konferenciára meg-
hívandók az összes zsidó közületek megbízottai
és pedig a helyi csoportokon kívül, a KH vezetők,
a KKL persely tulajdonosok, a hitközségek, kö-
egyesületek, ifjúsági és sportegyesületek stb.
delegátusai.

A Palesztina konferencia minden belpolitikai
kérdés mellőzése mellett kizárólag Palesztina
felépítésén k kérdéseivel foglalkozzék. A referá-
túmnok ismerésék az országépítő munka
aktuális problémáit és öleljék fel a Palesztina-
munka minden ágát. A referátumok megtartá-
sára és a konferencián való részvételre külföld-
ről a Palesztina-építőmunka ve etői és a zsidó
szellemiség kimagasló egyéniségei is bevonandók.

A konferencia fizesse ki az országrész egye-
temes zsidóságának állásfoglalását Palesztina
felépítésével szemben és biztosítsa az egyetemcs
zsidóság szerves bekapcsolódását az országépítő
Palesztina-munkába.

A kivándorlók megválogatása

A palesztinai krízissel kapcsolatban a kon-
ferencia szükségesnek tartja újlag leszögezni
azt az elvet, hogy Palesztina nem zsidó töme-
gek kivándorlási és menhelye, hanem csakis a
zsidó répiség és egy megújított dolgozó zsidó

tina-barát zsidó körök bevonásával klemelendő.

Különösen fontos, hogy az összes vidéki
csoportok a Keren Hajjesszód gyűjtőmunkét
saját in'ciatívájukból ismét vegyék fel. Min-
den helységben alakuljanak meg a K. H. bi-
zottságok, melyeknek tagjai személyes gyűj-
tési munkával (jegyzékek gyűjtése és az
inkasszóról való gondoskodás) foglalkozzanak.
A K. H. munka ezután nem szabad a körponti
felhívásait és a saját propagandáját várja, ami
tetemes munka és költségzaporulatot jelent
az alapnak, hanem minden csoport saját belső
szükségletének és becsületbeli kötelezettségének
kell, hogy tekintse azt.

A javaslatot a konferencia egyhangulag magá-
vá teszi.

A 25 éves Keren Kajemet

Ezután dr. Krémer Ármin tartott nagyobb-
szabásu beszédet a fennállásának 25 ik évfor-
dulkját ünneplő Keren Kajemetről és ezzel
kapcsolatban négy határozati javaslatot terjeszt
a konferencia elé, amelyekkel legközelebb fog-
gunk foglalkozni.

A Keren Kajemet jelentéséhez és javaslatá-
hoz többen szólottak hozzá: Fixel Vilmos szársz-
régeni delegátus a templomban való snóderolás
lehetőségéről beszélt és kéri a konferenciát,
tiltakozzék az ellen, hogy egyes hitközségek a
snóderolásból bizonyos százalékot levonjanak.

társadalom otthonaként fogható fel. Ennek
megfelelően Palesztina nem lehet egyszerű vetü-
lete a zsidóság gólyuszbeli gazdasági kríziseinek,
hanem minden erővel oda kell hatni, hogy Pa-
lesztinba a gólyuszbeli zsidóság oly erői kon-
centráltsanak, melyek Palesztinát a zsidóság
gólyuszbeli helyzetétől függetlenül, annak fel-
tétlen fejlődését szolgálják.

Ezen elvek szolgálatában kimondja a kon-
ferencia az erdélyi mozgalomra vonatkozólag,
hogy:

Az allijah a palesztinai súlyos gazdasági
helyzetre tekintettel szigorú kiválasztás által
korlátozandó, amiben meg kell halgatni a he-
lyi csoport Palesztina-bizottságának véleményét
is. Csakis fiatal, produktív munkás elemek allij-
ájha engedhető meg. Tökével rendelkező egyé-
nek csak annyiban alkalmasok a kivándorlásra,
amennyiben oly jelen'ékeny tökévelrendelkezők,
hogy új munkalkalmakat teremthetnek mások

Megválasztják a Szövetség új vezetőségét

A konferencia tárgysorozata ezzel ki lett
merítve. Nuszbaum Sámuel köszönetet mond
Weinberger Nándor főtitkárnak egész évi tevé-
kenységéért, dr. Szőnyi Gézának, a Keren
Hajjesszód, Krémer Ármin dr.-nek, a Keren
Kajmet érdekében és dr. Weisz Fülöpnek a
Palesztinahivatalban kifejtett munkálkodásáért,
valamint Markovits Ignác dr.-nak a konferencia
megrendezése körül kifejtett érdemeiért.

Ezután dr. Várdi Ödön, a konferencia
társelnöke bevezeti a választásokat. Beszédében
hangsúlyozza dr. Fischer Tivadart díszelnök
érdemét, mint aki a zsidóság aktív katonája
volt a cionista mozgalomnak és aki a Szövet-
ség minden megnyilvánulásában a legtevéke-
nyebben részt vett. Külön elismerés illeti dr.
Fischer József elnök működését az egész moz-
galom vezetésével kapcsolatban, aki irányában,
céljai ütésében és módszerében a legmegfelelőbb
eredményt produkálta.

Az állandóbizottság nevében Taub Ábrahám
előterjeszti az új vezetőségre vonatkozó javas-
latot. A konferencia ünnepélyes keretek között
megválasztja a következő új vezetőséget:

Díszelnök dr. Fischer Tivadár.
Elnök dr. Fischer József.
Kisintézőbizottság dr. Pollák Sándor, dr.
Koha Hillel, Farkas Issa, Fischer Lipót, dr.
Hamburg József, Kartász Márton, dr. Marton
Ernö, Noszin Mór, Schwartz Jakab, Schwarz
Miksz, Székely Béla, Waldner Mór, Salamon
Jakab, Weisz Gyula, Hochmann Jakab, dr.
Weisz Fülöp, Grünwald Géza, dr. Schönber-
ger Manasse, dr. Köpfler Bernát és K. S.
ner Ernő.

A Nagyintézőbizottság, Palesztina bizottság
és Keren Kajemet bizottság névsorát később

részére is, vagy tökéjükön kívül oly produktív
foglalkozással bírnak, am ly Palesztinában a
mai helyzet mellett is kívánatos.

A chaluc-mozgalom kiszélesítése

Az eddig mostohán kezelt erdélyi chaluc-
mozgalom erőteljesen felkarolandó. Az ifjúság-
nak produktív munkában, főleg az őstermelés-
ben való kiképzését és chaluc-szellemben való
nevelését intézményesen biztosítani kell. Ennek
legelső feltétele egy 2,000.000 l jnyi kizárólag
investíciókra szánt „Erdélyi chaluc-slep” meg-
teremtése, amelynek segítségével Erdély leg-
megfelelőbb helyén egy mintagazdaságot kell
berendezni. E gazdaság a gazdálkodás, ker-
tészkedés, méhészet és más őstermelési ágak-
ban való kiképzés és e mellett az ifjaknak
szellemi és morális nevelését van hivatva szol-
gálni. E chaluc alapra az 1926-27. években
legalább 1 000 000 lej gyűjtendő össze.

2. A chaluc-alap céljára az 1927. évben
két hét (tavasszal és ősszel 1-1 hét) „Chaluc-
hétnek” nyilvánítatik és ezen idő alatt az
összes csoportok és ifjúsági szervezetek gyűj-
téseket, rendezvényeket és más alkalmas esz-
közökkel oda kell, hogy hassanak, hogy a
szükséges összeg az 1927. év folyamán össze-
gyűjtessék. Ezen idő alatt más célra külön
gyűjtési akció nem folyhat.

3. Ugyanezen cél érdekében felhívandók
az összes Keren Hajjesszód vezetők, hogy az
első konferencia által megszavazott 5 százalé-
kos chaluc járulékokat minél számosabban
fizessék be.

4. A cionj Palesztina-bizottság utasítatik,
hogy tekintettel a chaluc mozgalom általános
szociális értékeire, lépjen érintkezésbe az Er-
délyben létező összes nemcionista, de Palesz-
tina-barát zsidó szervezetekkel a chaluc alap
minél hathatósabb támogatása végett.

5. A cionj központtal való kapcsolat és a
gyűjtések keresztülvitele érdekében minden
helyi csoport alakítson Chaluc-bizottságot és
vonja be ennek munkájába az ifjúsági szer-
vezeteket.

Engelberg Dezső dr. pótitindványt terjeszt
be arról, hogy a hivatalos levelezésben ezentul
a héber dátumot kell használni. A konferencia
Kaufheil Ernő módosító hozzászólása után az
összes javaslatokat, a pótitindvánnyal együtt
elfogadják.

Wasserstrom Sándor, a mizrachisták nevé-
ben kéri, írjon át a konferencia a világszerve-
zethez, hogy Palesztinában vegyék figyelembe
a tradícionális zsidóság követeléseit. A konfe-
rencia így határoz.

fogjuk közölni.

A választások után Nuszbaum Sándor el-
nök ünnepélyesen átadta dr. Fischer Józsefnek
az ünnepi szót. Az új vezetőség hivatalba-
lépése megkapó mozzanata volt a mindvégig
emelkedett hangulatú konferenciának.

Nuszbaum Sámuel mindenképpel visszpil-
lantást vetett a konferencia munkájára és az-
nak eredményére. Majd dr. Fischer József
felé fordul és a következő szavakat mondja:

— Immár negyedik ízben teszi le Erdély
nemzeti zsidósága az Ön kezébe elnöki tisztjét.
Ön a zsidó férfiak két legnagyobb erényével:
a tudással és képességeivel bír. Biztosan va-
gyanak abban, hogy szívvel és lelkesedéssel
fogja tovább vezetni az erdélyi zsidó moz-
galmat.

Nuszbaum Sámuel beszédét a konferencia
részvevői felállva tapsolták meg.

Az új vezetőség programja

Az óváció elűtével dr. Fischer József,
ujjonnan megválasztott elnök meglátható hangon
köszönetét fejezte ki az iskola ismét megnyil-
vánult bizalomért. Kijelentette, hogy a cionista
mozgalom közkatonájának érne magát és köte-
lességének tartja a konferencia parancsát telje-
síteni és a konferencia parancsából újra elfo-
gadja a Zsidó Nemzeti Szövetség elnöki szótét.

Mint megnyilvánulásában is hangsúlyozta, ennek
a konferenciának az eredménye, a zsidó erők
egyesítése kell, hogy legyen. A következő év
legnagyobb feladata, hogy egyrészt az erdélyi
zsidó érdekeket fokozott mértékben állítsák
Palesztina építésének szolgálatába, másrészt
minden erőt koncentrálni kell, hogy létrejöhön

Olcsóbban él az UJ KELET szelvényérvényesítésével

a jogainkat megvédelmező országos zsidó párt. Azzal a reménnyel zárja be a Szövetség hetedik konferenciáját, hogy az itt hozott határozatok meg fogják teremteni a nagyromániai zsidóság egységességét egy olyan szervezet által, amelyben minden zsidó világnézet és pártfelfogás

egyöntetűen fog a nagy zsidó érdekek szolgálataiba és védelmébe állani. Kéri az egész erdélyi zsidóság támogatását és isten áldását a jövő év munkájához.

A konferencia a Hatikva elnévelésével ért véget.

A görög royalisták nagy harcra készülnek a győzelmes köztársasági pártok ellen

Venezoloz lesz az új kormány külügyminisztere

(Athén, november 9. Az Uj Kelet tudósítójától.) A választókerületekben ötszázötvenezer szavazatot számoltak meg. Ebből a progresszív liberálisok, vagyis a köztársaságiak 205 ezret, a royalisták pártja 117 ezret, Metaxa pártja 44 ezret, a demokraták 18 ezret, egyéb pártok 75 ezer szavazatot adtak le az athéni választási kerületben. A köztársasági pártok 285 man dátumból 160-at kaptak. A köztársaságiak Görögországban 65, Macedóniában 75, Krétában 90, Athénban 80, Koriathusban 40, Peloponezisban 30, Arkádiában 30, Szalonikiben 50 százalékát kapták meg a szavazatoknak. A royalisták már most a leghyvesebb harcra készülnek az új rezsim ellen. Vezetőjük Zelderisz kijelentette, hogy semmiféle koalícióra nem hajlandó. A kommunisták 8 mandátumot kaptak. Azt hiszik, hogy Kafandariszt bízzák meg a kormányalakításával és remélik, hogy ebben Venezoloz átvesszi a külügyi tárcát.

Garibaldi Ricciotti bátyja öccse ártatlanságát hangoztatja

Ezzel szemben bebizonyosodott, hogy Garibaldi az olasz rendőrség agent provocateurja és a katalánai összeesküvés előkészítője volt

Az olasz nagykövet Brianddal tanácskozott

Paris, november 9. Az Uj Kelet tudósítójától.) Garibaldi Ricciotti, aki, amint már jeleztük, 1925. év július 6-án az olasz rendőrség szolgálatában állott, ma az éjszakát a rendőrségen, a főügyesség mellett szobában töltötte el. Bátyja, Xanto Garibaldi, aki párisi építő vállalkozói engedélyt kapott, azzal a kikötéssel kapott engedélyt öccse meglátogatására, hogy csak francia nyelven beszélhet vele. A lapok szerint a találkozás nagyon megható, sőt kisérszínpadias is volt és egy előzetes megbeszélés benyomását kellette. Garibaldi bátyjának karja közé vetette magát és így kiáltott fel:

— Mindent Olaszország szabadsága érdekében tettem!

Bátyja levelet intézett a sajtóhoz, amelyben azt állítja, hogy öccse be fogja bizonyítani ártatlanságát. Ezzel az állítással szemben be igazolódott az, hogy Garibaldi az olasz rendőrség agent provocateurja volt, ezzel a feladattal, hogy az olasz emigrációt léprevalja.

Garibaldi epigon unokája

Idestova ötven éve annak, hogy a nagy olasz szabadsághős: Garibaldi József elköltözött az élők sorából. Nizzában született, a délszaki pálmák és az örök azur hazájában, amely forróvá teszi a vért és ragyogóvá a képzelést, elszántá az akaratot és könnyűvé a morális megítélést. Ebben a szabadsághősben az olasz nemzet két legellentétesebb és legkarakterisztikusabb jellemvonása nyert megtestesülést: a lángoló nacionalizmus, mely a paroxizmusig tud szólni és a skrupulusok nélkül való mindenre-kaphatóság, melyben mindig van valami a középkori kondottierik elszántaságából, Velencs és Génua egykori kalmárjainak gögös gesztusából, de van Firenze komor költőjének, Dantének idealista rajongásából is.

Garibaldi József forrón szerette hazáját, komolyan küzdött az olasz egységért, de azért képességét jó pénzért szívesen bocsátotta áruba akár a tuniszi bejnek, akár valamelyik délmorikai kormányának, sőt a köztársasági francia kormányának is, annak ellenére, hogy III. Napoleon ellene támogatta a pápai kormányt, mely legnagyobb ellenfele volt az olasz egységnek.

Mindegy: Garibaldi, a szabadsághős eredményeket ért el, nevéhez hozzáfűződik az egységes olasz királyság megteremtése s bár kétlenül és megelégedés nélkül huny a leörök álomra szemelt, — mert utálta a parlamentizmust s a politikai élet fondorlatait — mégis művét befejezte, élte tisztes egész volt.

Az unoka, akit most a francia hatóságok

Sőt az is bebizonyult, hogy október 24-én a Lapola olasz rendőrségi felügyelőjénél Nizzába érkezett, ahol Garibaldival tanácskozott. Garibaldi a főfelügyelő informálásért 200 ezer frankot kapott. Ezt el is ismerte Garibaldi. De beismerte Garibaldi azt is, hogy Marco Örnaggal, a katalániai menekültek vezetőjével találkozás volt. Manciat előtt ma felolvasták Garibaldi vallomását, aki azt állította, hogy az összeesküvést Manciat szervezte. Garibaldi szerint a szeparatisták ki akarták rabolni a párisi Notre Dame templonát. Manciat dühroham fogta el a vallomás hallatára. Emiatt Garibaldi kihallgatását megszakították. Marcot örnagyot Párisba hozták, ahol szembesítik Garibaldival. Garibaldit felesége is felkereste a börtönben megható jelenetek között.

Egyébként Arvezano olasz nagykövet — minden bizonnyal Garibaldi érdekében — ma tanácskozott Brianddal. A tanácskozás eredményéről eddig semmiféle felvilágosítást nem adtak.

kémkedésért letartóztatottak, — abban a városban, ahol a nagyapa született! — lényegében a hő nagyapa lelki konstrukcióját örökölte, — a mindenne elszántaságot és a mindenre-kaphatóságot. Garibaldi Ricciotti romantizmusában azonban hajótörést szenvedett a kor, idő és eleve elrendeltség hármasszátványán, azon a sziklafokon, mely nem kedvez többé a kalózhajók szándékainak és kegyetlenül összetöri a merészkedőket. Legalább is összetöri olyan területen, olyan vizeken, ahol a kondottierizmus kiirtotta a társadalmi erők kiegyensúlyozottsága, a demokrácia élő valósága, a nacionalizmus józanodó öntudata.

Ricciotti Garibaldi tulajdonképpen szíve szerint cselekedett, amikor Mussolini kémjének csapott fel. Az olasz imperializmus és fascizmus annak az irredentizmusnak öröksége, melynek vezére és hőse a nagyapa volt: a latin és főleg olasz kedélynek abból az izzásából eredt, melyben mindig több a páthosz és irrealitás, mint a komoly cáltudatosság, több a fékezetlenség, mint a valódi lelkesedés.

Mussolini ennek a nemzeti jellemvonásnak óriásra nőtt tömlője, a fékezhetetlen temperamentum hőse, minden világnézeti ballaszt és tudatosság nélkül. A fascizmus, az olasz fascizmus pedig kiéltelen népienergia lobogása, mely mindig irtózott a munkától, amely az az első lázas szóra indulatba jön és egyéniségét a gyűlölet forrásában és szélsőségében éli ki. Igaz vezér és alkalmas idő kezében ezek az energiák egy új reneszánszot, vagy egy új Iá-

liát teremtettek volna meg, — de így csak teoretikusan, nemzetközi bonyodalmakra vezettek és legjobb uton vannak ahhoz, hogy a szabad Iáliát az egész világ közvéleménye előtt diszkreditálják.

Ricciotti Garibaldi a fascizmusnak, annak a világfelfogásnak áldozata, melynek reprezentálójá színtén olasz volt: Macchiavelli, a kondottieri politika ravasz és zseniális kitalálója. Az unoka a nagyapától legteljesebben a parlamentarizmus utálatát örökölte át, azt az utálatot, amely Mussoliniben cillá és programmá nőtt és amely — valljuk meg, — alapszabán véve minden nagy cselekvőben meglévő utálat. Ez a Ricciotti minden bizonnyal nagy keserűséggel nézte, hogy egy parvenü mesterlegény teremtette meg a fascizmust s emelkedett arra a hatalmi polcra, melyre ő történelmi jogon formált igényt. Ez magyarázza meg kettősségét, — hogy míg egyidejűleg a külföldön élő olasz republikánusok ellen kémkedett, egyben Katalán republikánusok forradalmi mozgalmát támogatta — pénzért. Az ideálok és kitéési lehetőségek nélkül való emberek tragikuma bontakozik ki ebből a tévelygő és lejtőre csúszott emberi sorsból: a történelmi örökséget viselő epigon utódok tragikuma, akiket nem támogat idő és alkalom, de akik mintegy kényszerűséget éreznek arra, hogy cselekedjenek, ha kell aljasul is.

Hiányzik belőlük a fasciáló erő, hiányzik belőlük a stílus nagyvonalúsága, de ezeknek hiányában is él bennük valami kalózi elszántaság, valami, a közönséges emberia túllendülő merészség, mely azonban nem tudott párosulni azzal az igazi bátorsággal és tetterővel, mely a hősi nagyapákat jellemzte. Ez az a végzettség Mussolininek is, aki most börtönbe juttatta Ricciotti Garibaldit. A nagy Garibaldi tetteit egy egész világ tapsa kísérte, — a parvenü, erőszakos és nem mindennapi képességekkel rendelkező mesterlegényt csak néhány terrorista csapat tapsa kísérte, mely benne látja eredményeinek: a rombolásnak, munka nélkül való megélhetésnek, a „glóire“-nek megtestesülését.

A nagy Garibaldi mögött az egész olasz nép, — kivéve a szárd dicszertit és a pápai államot, — mint egy ember sorakozott elszánt és verhetetlen küzdelemre. Garibaldi tudott szenvedni, dolgozni, lemondani és — félreállni, amit nem tud megtenni Mussolini és nem tudott megtenni az unoka. A nagy Garibaldiiban, ahol megjelent, mindenütt az emberi szabadság eszményképét látták. A mai fascista Olaszország ellenben halálos ellenségeket szerzett csak magának és olyan halálos belső ellenségeket, akiket a terror nem semmisít meg, hanem még elszántabbá tesz.

Hiába volt minden: az unoka nem lesz nemzeti hőssé, még ha Mussolini rendeli is elszánta való nyilvánítsát. Közönséges kémként fogja elparentálni a történelem, a nagy nagyapa silány unokájaként, akiben annak hősi és lángoló gesztusai úgy mutatkoztak meg, mint a délcag ifjú képmása egy görbe tükörben: csak a torzvonásokat látjuk benne. (s. l.)

Az ősz ujdonsága

a Dreher Haggenmacher sörgyár

tszi sőre

Extra-Special

mindenütt kapható

— Egységes igazságügyi törvénytervezet készült. Bukarestből jelentik: Az igazságügyminisztérium kezében bizottság alakult, amelynek feladata egész Románia részére egységes igazságügyi törvénytervezetet készíteni. A bizottságban Erdély képviselője is helyet fog foglalul.

Az Erdélyi konferencián amikor a zsidó emlékek dobannak lélek fájó szerep, akik a végzetnek küzdő meg a nemzet

Bő aratása zsidó halálnak, szüntetés alatt. nének szólnon halálban, amin mezején is a m állam gáncs é Israel Z ngwill dója. Ragyogó egén és halotts legjobbjai állot mi tudjak igaz mi, akik vér v ő álmainak kis kotó művész és málója, de mér álomok tettben volt és a zsidó lea erejü herol csőjénél olyan rabbak se mert

Szava erőt borunkba és er ritka sorainkat. a tábor, amely sarjzástott elő amely megaliz zsidó állam hártat fordítson irányokban ker utat, mivelhogy noka volt ő a történelem rács ág benne, ho hajji, de meg homlokkaal térje zsidó államnak volt ő. Megada életének legnagyobb

De egyfel szent adósságot telben mi fogju hogy teljessé v jén boldog bé szága. Akkor négy sarkáról rol a szétzarat Kelet határai számúzetéből váró öltre, rab sóját. Akkor n vonul a zsidó Irael Z ngwill örök pihenésre, haló poraiban mindennél szebe szabad zsidó fő álmodónk, örök zócher cadik l élők között és földben.

Szomorú játé jel az örök Ki országos tanácsk Erdely zsidósága sira'nunk fájó m Meghalt Stea tudományok nagy nyelv szerepese volt a szeretetbe a s ivéből sugár taruló kar, amely öle'i életre halód embere és harca volt — és meg megváltás művét épülésében. De e ent a szent adós mi fogjuk leróai szeretetében. Bocsnunk t

Katonatiszti ruhákat olcsón fest kakira Czink, Cluj

Az év zsidó halottal

Irta és a negyváradai konferencián elmondotta:

Giszkalay János

Az Erdélyi Zsidó Nemzeti Szövetség Szabats-konferenciájának tiszteleteseleges meggyűjtőjén, amikor a szívek elmúlt hat esztendő küzdelmeinek emlékére a jövőendő eredmények örömeiben dobognak össze, az ösmerelembe sajtó lélek fájó szeretetével emlékezzünk meg azokról, akik a végzet akaratából immár nem lehetnek küzdő sorsaink között, — emlékezzünk meg a nemzet halottairól.

Bő aratása volt ebben az esztendőben a zsidó halálnak, hűségese katonák hullottak el színtáza alatt. Zsidó álmok nagyságos fejlődésének szóljon első megemlékezésünk az örök halálban, amint hogy elő volt ő a zsidó tettek mezején is a mulandó életben. Meghalt a zsidó állam gáncs és félelem nélküli hőse, meghalt Israel Zangwill, a mi álmaink hűségese álmódója. Ragyogó csillag volt a kultúremberiség egén és halotts ravatala felett az emberiség legjobbjai állottak résztvevő gyászban. De csak mi tudjuk igazán, hogy mit veszítettünk benne, mi, akik vér vagyunk a vérből és szívből az ő álmainak kisugárzásából. Nagy volt mint alkotó művész és nagy, mint a gondolatok formálója, de mérhetetlenül nagy, mint a zsidó álmok tetteiben sürgetője. Herzl munkatársa volt és a zsidó államgondolat megrendíthetetlen erejű heroldja. Ott állott a cionizmus bölcsőjénél olyan időben, amikor még a legbátrabbak se merték vállalni az igazság hirdetését.

Szava erőt öntött akkor még gyöngy táborunkba és ereje megszázorozta akkor még ritka sorainkat. De amikor úgy látta, hogy sz a tábor, amelyet az ő termékenyítő szava is sarjított elő a semmitől, letér arról az útról, amely megalkuvások nélkül mutat az önálló zsidó állam felé, volt bátorság benne, hogy hátat fordítson hajdani küzdő társainak, új irányokban keresse az örök eszményhez vezető utat, mivel hogy gáncs- és félelem nélküli bajnok volt ő a zsidó államnak. És amikor a történelem rácsófolta rajongó lelkére, volt bátorság benne, hogy belássa tévedését és öszült hajjál, de még nem tört gerjucsel és emelt homlokával térjen vissza seregük élére, mert a zsidó államnak gáncs és félelem nélküli lovagja volt ő. Megadatott neki, hogy teljesíteni lássa életének legnagyobb álmát, a zsidó államot.

De egyelőre adása maradt a végzet és ezt a szent adósságot soha el nem halványuló szeretetben mi fogjuk leróni. Mert közel már az idő, hogy teljesés váljék a teljesülés és az ősek földjén boldog békeországban terül el a zsidók országa. Akkor nagy gyászmenet indul a föld négy sarkáról és koporsók hosszú sora vándorol a szétszóratás minden országából az ádott Kelet határai felé. Akkor hazavisszük keserű száműzetésből a mi halottainkat földanyánk váró ölre, rabbik koporsóját és költők koporsóját. Akkor nagy Herzl koporsója mögött ott vonul a zsidó álmok fejlődésének koporsója is, Israel Zangwill porló teste, mert elvisszük őt örök pihenésre, hogy a gétto nagy álmódója haló poraiban had szőjjön új és örök álmokat mindennél szebb álmokat szabad zsidó néptől, szabad zsidó föld rögei alatt. Addig mi nagy álmódónk, örök álmok halott álmódója, — zócher cadik livraoh, — áldott emléked az élők között és béke lengjen sírod felett idegen földben.

Szomorú játéka a véletlennek, vagy talán intő jel az örök Kiküszáradatlan akaratából: hetedik országos tanácskozására gyűlt egybe mai napon Erdély zsidósága és hét drága halottainkat kell elcsinálnunk fájó megemlékezésben.

Meghalt Stern Adolf az városi főrabbi, a zsidó tudományok nagymestere és az új életre kelt hibor nyelv szerelmese. Nagy volt a tudásban és nagy volt a szeretetben és a lelkéből kisugárzó tudás és a szívéből sugárzó szeretet olyan volt, mint két társuló kar, amely féltő odaszállással öleli magához és öleli életre halódó szerelmét, a zsidó népet. Biko embere és harcaink biztatója, Cion hűségese katonája volt — és meg datott neki, hogy teljesíteni lássa a megváltás művét és lelke gyönyörködjön Zsidóországot épülésében. De egyelőre adása maradt a végzet, — és ezt a szent adósságot megemlékező nagy szeretetben mi fogjuk leróni a társaink és társai a zsidóság szeretetében.

Bacszunk téled drága bajtársunk, halott vité-

zűk, Sonderling Egon. Ifjú lelked csupa odaadás volt a zsidóság szent ügye iránt és holnapokba repeső lelkűk már áradó büszkeséggel látta benned a jövőendő generáció példát mutató új zsidóját. A kegyetlen sors másképen rendelte és keserű a mi szívünk emlékeken halott testvérünk. Tragikus véletlen lelkesülő virágjában törte ketté ifjú életedet, gyermekelenné tette agg szülőidet és drága gyermekünkől fosztott meg bennünket. Megadatott neked, hogy adásod buzgóssággal munkálkodj a megváltás szent művén és lelked gyönyörködjön Zsidóország épülésén. De egyelőre adásod maradt korai halálodban a végzet — és ezt a szent adósságot fájó megemlékező szeretetben mi fogjuk leróni, bajtársaid a zsidó nép szeretetében.

Dr. Kupferstich Armin, a sepsiszentgyörgyi zsidó közösség örökös dicsőítője, Waldner Emanuel egeresi társunk a zsidó nép szeretetében, Stein Ferenc borgéprundi harcos testvérünk, Glück Ferenc ifjú orvoshallgatónk, akit a gyűlölködés tüzet távoli egyetemre és szeretettétől messze ketszerez idegenben lehelte ki lelkét és dr. Havas Lura margitai bajtársunk, mind adásod hűségese fiait Cion anyjának, Je uszálem falsinak szeretetben

Mircescu hadügyminiszter ragaszkodik a lemondásához

Még mind'g elintézetlen a kormányban támadt konfliktus. Maniu ki akar békülni Jorgával

(Bucurasti-Bukarest, november 9. Az Uj Kelet tudósítójától.) A lapok újabb részleteket közölnek Mircescu és Lapadatu miniszterek állítólagos konfliktusáról. Ezzel szemben a kormánykörök kategorikusan cáfolnak és kijelentik, hogy a hadügyi költségvetésre vonatkozó tárgyalások teljesen befejeződtek és a hadsereg igényei miadszen kielégítést nyertek. A „Lupta” szerint azonban a kormány tagjai közötti nézeteltérések még mindig nem nyertek elintézetést, főképen Lapadatu pénzügyminiszter magatartása miatt. Mircescu hadügy-

miniszter kijelentette, hogyha kérését nem teljesítik, fentartja lemondását. Abban az esetben, ha Mircescu miniszter ragaszkodik elhatározásához, a hadügyi tárcát is Averescu miniszterelnök veszi át. A „Lupta” szerint a miniszterelnök a helyzetet ismeretli az uralkodóval. Sokkal nagyobb szenzációja a politikai életnek a „Politica” című lapnak az a híre, hogy Maniu Gyula ki akar békülni Jorgával. Ezt az öhajását dr. Boila Romulus kolozsvári professzor, Maniu sógora közölte Jorgával a legutóbbi látogatása alkalmával.

Számozott utcákat kap Kolozsvár városa

A Ferdinánd király ut a Boulevardul No. 1. elnevezést kapja. Hogyan oldotta meg az új városi tanács az új utcák elnevezésének kérdését?

(Cluj-Kolozsvár, november 9. Az Uj Kelet tudósítójától.) Osvada Vasile polgármester, amikor a városi ügyeit átvette, nagyszabású városrendelési program megvalósítását ígérte. Városcsarnok, Szamosahid, impozáns városháza, villamos stb. megteremtés; szerepeltek ezen a programon, amelynek a valóságban való átültetése hosszú évek munkáját venné igénybe. A belügyminiszter azonban másképen rendelkezett és a Comisia Interimara december 15-én az újonnan választandó tanácsnak kell átadnia helyét.

Már már ugylátszott, hogy a Comisia Interimara működését semmi sem fogja a városanalézisben megőrkíteni, de imé, a szombat délután tartott tanácsülésen egy merész és szenzációs újítást tartalmazó határozattal lép be meg az ország lakosságát a kolozsvári comisia interimara.

Nem kevesebbről van szó, mint arról, hogy a kolozsvári utcákat ezután nem nevekkkel, hanem teljesen amerikai mintára, számokkal fogják megjelölni.

A merész, de feltétlenül praktikus újításra érdekes apropos szolgáltatott alkalmat a városi tanácsnak. A szombat délután tartott ülésen ugyancsak Bohatfel Leo mérnök, a technikai osztály vezetője bejelentette, hogy különösen az utóbbi évben hatalmas lendületet vett építkezés következtében az elnevezésre váró utcák száma mintegy 150-ra emelkedett. Ezek az utcák 1919 óta épültek és elnevezésük az azóta uralmon lévő tanácsok mindagylake elmulasztott gondoskodás. Osvada polgármester javaslatára azután a Comisia Interimara könynyed gesztussal tultette magát a névkérésés nehézségein és elhatározta, hogy Kolozsvár összes utcáit névmegjelölés helyett, amerikai mintára, számokkal fogja megjelölni.

A határozat a következőképen szól: „A Comisia Interimara elhatározta, hogy Kolozsvár régi és új utcáit név helyett számokkal jelöli meg. A névvel ellátott utcák a számozás miatt megtartják régi elnevezésüket is, míg az új utcákat kizárólag számokkal jelölik meg. A városi tanács azonban fentartja magának a jogot, hogy később esetleg ezeket az utcákat is névvel lássa el.”

A határozat indokolásában kimondotta a városi tanács, hogy azt a közigazgatás, a közlekedés és a postaforgalom lebonyolításának megkönnyebbitésé tette szükségessé. A számozást a kerületi kapitányok fogják elvégezni.

A határozat értelmében a Ferdinánd királyut, ezentul az 1. számú Boulevard elnevezés is meg fogja illetni, míg a Holdvilág, vagy a Kalandos utcákra 500, vagy 600 ik Avenue alatt fogják a levélkézbesítők falkeregni. A kolozsvári polgárság pedig vigasztalódni fog, hogy ha a város berendezkedése, fejlődésének tempója és erkölcsi egyáltalában nem amerikai mértékűk, de legalább büszkén elmondhatja, hogy háza, vagy lakása, akár csak Newyorkban, mondju: a 63 ik Avenue x. száma alatt fekszik.

Az utcák megszámozását már a jövő héten megkezdik.

— Aranyparításra emelik a postatisztviselők fizetését. Bukarestből jelentik: A postatisztviselők a tisztviselői fizetések harmonizálásával kapcsolatban bankettet rendeztek Manolescu államtitkár tiszteletére, aki hosszabb beszédet mondott. Hangsúlyozta, hogy a harmonizálás el fogja tüntetni azokat az aránytalanságokat, amelyek a fizetések között jelen'leg fennállnak. A fizetések aránytábsan állapítják meg. A pénzügyminisztérium nyugdíjbiztoság elhatározta egyébként, hogy a nyugdíjakat is a tisztviselői fizetések harmonizálásának megfelelően fogják rendezni.

szága
sörgyár
ocial
pható
törvényterve-
Az igazság-
tság alakult,
nánia részére
tervezetet ké-
képviseleje is
Cluj

HIREK

Az Uj Kelet az egyetemes erdélyi és bánátsági zsidóság napilapja.
Szerkesztők: Giszkalay János és dr. Marton Ernő
Felelős szerkesztő dr. Marton Ernő.
Az Uj Kelet cikkeinek utányomását csak a forrás megjelölésével engedjük meg.

A mai naplór

— A városi tanács elfogadta Dragos mérnök ajánlatát. Amint ismertetés, Drago Traian, a kolozsvári vasúti műhely igazgatója, ajánlatot tett a városi tanácsnak, hogy két és fél millió lej ellenében 1000 lécröt bocsát a kolozsvári villamosművek rendelkezésére. A Comisia Interimara szombat délután tartott ülésén elfogadta Dragos mérnök ajánlatát, amely azt jelenti, hogy december 6-án kezdődőleg a város villamos árammal való ellátása biztosítva van. Osada polgármester tegnap este Bukarestbe utazott, hogy a helygymnázium és a legfőbb technikai bizottság által is elfogadjassa a javaslatot.

— Létrejött a megegyezés a konkor dátum ügyében. Bukarestből jelentik: A román "Tribuna" jelentése szerint Románia és a Vatikán közötti újabb tárgyalások most már teljes eredményre vezettek és a konkor dátum aláírása a közeljövőben Bukarestben megtörténik. A konkor dátum egy intézkedés, hogy a püspököket a páp nevesi ki, a kormány hozzájárulásával.

— Folyik a vizsgálat a nagyváradi „Lotru” vámiroda ellen. Nagyvárádól jelentik: Hirt adunk már arról, hogy a „Lotru” nagyváradi vámiroda ellen panaszok merültek fel. A nagyváradi Kereskedelmi Csarnok most több kereskedő panaszára erős akció indított a „Lotru” ellen. A Kereskedelmi Csarnok Blatescu vámfőnököt fordult, aki Maun helyettes postai vámfőnököt bízta meg a vizsgálat lefolytatásával. Maun vámfőnök beavonta a vizsgálat lefolytatásába Fried János dr. főbírárt is. Abban áll például meg, hogy az érdekeltek kereskedők számszámát bekérlik. A Kereskedelmi Csarnok felhívta az érdekelte kereskedőket, hogy a számlákat nyújtsák be.

— Állandó légi járatot létesítenek a kisantant államai közötti. Bukarestből jelentik: A jugoszláviai Aero klub állandó légi járatot rendez be Belgrád, Praga, Varsó, Bukarest, Belgrád u vonalait. Celja ar, hogy a kisantant államai és Lengyelország között szorosabb kapcsolatot létesítsen.

Haemorsan végbélkúpok bevált gyógyszer aranyér ellen

— Örülési aranyezőkre bukkantak Svédországban. Stockholmból jelentik: Svédország egyik kisvárosa: Skelleftea mellett hatalmasul gazdag aranyezőre bukkantak, mely vetekszik a híres kaliforniai aranyezőkhöz. Az aranyezőkkel teljesen egyenértékűek a rézerek, melyek szakértők szerint, közel egymilliárd aranykoronára becsülhetők. Az új arany- és rézércbányákból mindennap teherautókkal szállítják szakadatlanul a legközelebbi vasutállomásra az ásványt, s honnan Skelleftea kikötőjébe kerül. A bányászott érc átlagos értéke kilogrammonként ötven pfennig egy, hogy minden teherautón ötszáz-hatven száz svéd koronát érő réz vagy arany van. A bányavezetőség közölte, hogy évenként egy tonna aranyat és hat tonna rézet bányásznak az új bányákból. Az azelőtt szegény Skelleftea város teljesen átalakult. Mindenütt új szállodákat építenek és megkezdtek a kőtemplom építését is. A kalandorok öszönése napról-napra növekszik, az aranyábró, akik Svédország minden részéből érkeznek, fedél nélkül bolyonganak az utcákon. A város maga is aranyező fölé t fekszik. Harminc év előtt, kutatás alkalmával észrevették, hogy ez az érc rézrebe ütközik, de akkor nem tulajdonítottak nagyobb jelen-

A főrendiházi javaslat letárgyalása után feloszlatták a magyar nemzetgyűlést

Tíz nap múlva kiírják az új választásokat

(Budapest, november 9. Az Uj Kelet tudósítójától.) Az „Uj Nemzedék” Bethlenhez köztálló politikusaitól arról értesült, hogy a főrendiházi javaslat letárgyalása után, amely néhány napig tart, nincs már a kormánynek tárgyalni valója. A politikus szerint Bethlen elhatározta, hogy ha a javaslatot letárgyalják, Zoltay házelnök bemutatja a Háznak a kormányzó kérésiratát, amely röviden méltatja a nemzetgyűlés munkásságát és intézkedik annak feloszlásáról. A hivatalos lap ma napi száma fogja közölni a választásra vonatkozólag a kormány intézkedését. Valószínű, hogy mindezek e héten pontokon és szombaton végbemennek és csak az esetben halasztják a jövő hétra, ha az ellenzék elnyújtja a mostani javaslat vitáját. Számolni kell tehát szívesen, hogy tíz napon belül kiírják a választásokat.

munkásságát és intézkedik annak feloszlásáról. A hivatalos lap ma napi száma fogja közölni a választásra vonatkozólag a kormány intézkedését. Valószínű, hogy mindezek e héten pontokon és szombaton végbemennek és csak az esetben halasztják a jövő hétra, ha az ellenzék elnyújtja a mostani javaslat vitáját. Számolni kell tehát szívesen, hogy tíz napon belül kiírják a választásokat.

Egy nagyváradi magyar báró kétségbevonta egy ellene hozott ítélet érvényességét, mert az ítéletet magyarul hozták meg

Örülési konterenció a nagyváradi jogászkörben

(Osada Nagyvárád, november 9. Az Uj Kelet tudósítójától.) Nagyváradi jogászkörökben nagy felzúdulást keltett az a furcsa eset, amely a mai napon a járásbíróházon történt. Az eset előzménye az, hogy a beregszászi törvényszék egy polgári perrel kifolyólag ítéletet hozott, amelyben báró Gurcsy István nagyváradi földhiztosost egy bizonyos összegű perültség megfizetésére ítélt. Az összegét dr. Simon Mózes ottani ügyvédnek kellett volna kifizetnie. Simon beregszászi ügyvéd megbízta Revány Jenő dr. nagyváradi ügyvédet az összeg

végrehajtási behajtására. A nagyváradi járásbíróházon ennek alapján elrendelte a báró kihallgatását. A tárgyaláson a báró azzal érvelt, hogy az ítélet nem érvényes, mivel azt magyar nyelven hozták meg. A bíróság természetesen elfogadta a báró védekezését és elrendelte a bírósági írást román nyelvre való lefordítását. A tényeken szontan a bíróság mit sem változtatott. A tény pedig az, hogy a nagyváradi járásbíróházon előtt egy magyar báró kifogásolt egy ítéletet, amelyet magyarul hoztak meg.

Már az első előadásán inzultáltak a kolozsvári egyetem zsidó diákjait

(Cluj Kolozsvár, november 9. Az Uj Kelet tudósítójától.) Tegnap megkezdődtek az előadások a kolozsvári egyetem orvosi fakultásán. Az első éves hallgatóknak este kémiai kurzusuk volt, smelyen az első évre beiratkozott öt zsidó hallgató is részt vett. Midőn félnyolc óra tájban Ostrogovici professzor befejezte előadását és a diákok a teremből kiözönlöttek, az előre szemügyre vett zsidó hallgatókat kis csoportok vették körül.

az előadás folyamán észrevették, a zsidó hallgatók menekülni igyekeztek és hanyathomlok rohantak ki az épületből.

Klein Miklós nagyenyedi orvostanhallgató a lépcsőn elfogta a varázslók egy csoportja és több botlítás mérték rá. Klein szerencsésen kiragadta magát támaszok kezéből és üldözött követve egy szomszédos házban keresett menedéket. Feldhammer József csernovitzi diák ugyancsak néhány botlítás árán tudott menekülni. A zsidó diákok az illetékes egyetemi hatóságokhoz fordulnak védelemért, hogy az előadásokat látogathassák.

— Mi vagy, kolléga? — hangzott fel a jólismert kérdés.
Miután a diákok ellenséges hangulatát már többséget az esetnek. Most, hogy a város közelében aranyra bukkantak, minden háztulajdosos abban a reményben ássa fel udvarát, hogy az ő telkén is aranyat talál.

— Eljegyzés. Dreikura Cecilia és Lemed Jehuda Helta jegyesek.
— Heimovits Ferenc Dej (Szamár), eljegyezte Ferdinánd Elát Dej Minden külön érdeki és helyett.

— Fegyelmi bizottság vizsgálja felül a sikkesztó temesvári vámspektor ügyét. Bukarestből jelentik: Luca temesvári vámspektor ügyét — akit tudvalevőleg a pénzügyminisztérium kikaszálta és lopás vádjá miatt állásától felmentett, egy fegyelmi bizottság fogja felülvizsgálni, amelynek elnöke Bagdad, a semmifélek egyik előző tagja Brateen a Csa de Dejuneri vezérigazgatója.

Simionescu pénzügyi államtitkár, Dacu vámspektor, Ciordan mérnök és Filipescu pénzügyminiszteri titkár. Simionescu a pénzügyminiszternek javasolta az egy likvidálását és kijelentette, hogy a fegyelmi bizottságban nem vesz részt.

Haemorsan végbélkúpok azonnal megszüntetik az aranyeres fájdalmakat.

* Megkezdtek az elárverezett Osztián és Weisz cég aruraktárának detail kiadását. Ismeretes, hogy az Osztián és Weisz féle textil-nagykereskedés aruraktárát csődeljárásból kifolyólag nemrégiben elárverezték. A dusan felszerelt aruraktárt Kuc Ferdinánd Westelényi Miklós utcai közismert cég rendkívül olcsó áron szerezte meg és most az egész aratömeg elárverítését a Kosuth Lajos-utca 1. szám alatt lévő Victoria-áruházban kezdte meg. A Victoria áruház az árverésen megszerzett cikkeket rendkívül olcsó áron hozza forgalomba ugyannyira, hogy egyes kereskedők is nagyobb megrendelésekkel keresték már fel a céget, miután annak árai még a gyári árnak is jóval alacsonyabbak. Érdemes tehát, hogy a szűkös pénzügyviszonyok ellenére is a közönség egyre nagyobb tömegében keresi fel a Victoria-áruházat, ahol nagy választékban szeresheti be női divat szükségleteit.

AMA
Marosvásárhely egyetlen napilapja. Legelterjedtebb újság Erdélyben. A MA-bar. Kiadóhivatal Marosvásárhely. Főir 35.

Antiquaire
Holtscher
Cluj
Strada N. Iorga (Jókai-u.) 2.
Vis-a-vis „Hotel New-York“

Meglepő olcsóság a „HELIOS“-nál
Cluj, Főter 7.
Gyapjú mellény 375—
Dvátkabátok minden színben 800 leitől
Tariós harisnya 40—
Cérna for harisnya 85—
Gyermekharisnya, keztyűk, valamint gyapjú különlegességek legolcsóbb bevásárlási forrása.

Szelvény

Az alant feltöltött megállapoltak arra, hogy téükben bevásárolt áruk szerkeszkedő szelvényeivel lyeket városok zöljük.

Nagy

Hartmann Emegek, harisnyák és Berkovits Béla férfi, fiu és gyerkek áruháza.

Israel Testvére legolcsóbb beszer Felichel Lázár rök legolcsóbb b

Fischer Jakob olcsóbb beszer

Israel Adolf és máncedények és zési forrása

Weisz Endre kgek, bördiszmtár

Kárp
grádlík, but Nagy választ **Boskov** Str. Reg. M

Cluji aut. orth No 876—1926

Hitközégnt választói közgy nak ré-jegyzék ki a nagytemp kaiban, válsmit (Str. Dubalrilic Kihagyás va lások e hó 17-ttkári hivatalb Cluj, 1926.

Löffler Vilmos v. b. j.g.ző

שש
és más hitó sít Sparber szij
A. Se From
makroni tüzletben m p

Átm
Neu
fé
Cluj, Pi

szlatfj

felelősség... ma fogja kö... hány in... e héten pén... és csak az... a sz ellen... árt. Számolni... beül kiljék

la egy itélet-t

di járásbíró... hallgatását. A... az itélet nem... hozták meg... báró védete... román nyelvre... tan a bíróság... az, hogy a... magyar báró... gyaral hozták

svári

a zsidó hall... hanyathomlok

stanhallgató a... csoportja és... zerencésen ki... és üldözöttől... kerestett mene... ernovitzl diák... tudott mene... kes egyetemi... mért, hogy az

aciu vámirspek... tnyágmiszteri... ernek javszoita... hogy a fejeleml

bélkupok

és féjdalmakat

ezett Osz ián... detail kleru... an és Weisz fele... sdeljárásból ki... A dusan felszerelt... ény Miklós utcai... szerezte meg és... ácsát a Kosuth... tictoria-áruházban... árverésen meg... aron hozza forge... rekadók is na... már fel a cége... áruaknál is jóval... y a szükséges pénz... egyre nagyobb tö... házat, ahol nagy... vat szükségleteit.

ság a -nál 7.

... 375-... en 800 leitől... 40-... 85-

k, valamint... golasóbb... sa.

Az Uj Kelet szelvénybeváltó helyei.

Az alant felsorolt cégek az Uj Kelettel kötött megállapodás alapján kötelezettséget vállaltak arra, hogy lapunk szelvényeit teljes értékben beváltják, oly módon, hogy a náluk vásárolt áruk összegének 10 százaléka - füszerkereskedőknél 5 százalék - az Uj Kelet szelvényeivel fizethető. A szelvénybeváltó helyeket városok szerint naponként felváltva közöljük.

Nagynyedii szelvénybeváltó

Női, férfi divat Hartmann Emanuel női és férfi divat különlegességek, harisnyák és rövidárúk legolcsóbb beszerzési helye. Berkovits Béla [Piata Reg. Ferdinand 3.] Raglánok, férfi, fiu és gyermeköltönyök, szövetek és férfidivat-cikkek áruháza.

Fűszer, csemege (5%)

Izrael Testvérek mindennemű fűszer, és gyarmatáru legolcsóbb beszerzési forrása Fenichel Lázár fűszer, csemege gyarmatáru és likőrök legolcsóbb bevásárlási helye

Cipők

Fischer Jakob (Főtér) cipő, vászon és gyapotárúk legolcsóbb beszerzési forrása

Edény és vas

Izrael Adolf és Fia, konyhafelszerelések, kályhák, zománcedények és az összes vasárúk legolcsóbb beszerzési forrása

Illatszert

Weisz Endre kozmetika, pipere, gummikülönlegességek, bőrdíszműárúk és utazási cikkek

Kárpitos kellékek grádlík, butorszövetek, spárgák, gurtnik stb. Nagy választékban, olcsó árakon kaphatók Boskovics József, Gluj, Str. Reg. Maria 15. - Telefon 9 10.

Cluji aut. orth. izr. hitk. Választási Bizottsága No 876-1926.

Értesítés

Hittközségünknek a f. év december 6-án tartandó választói közgyűlésén választói joggal bíró tagjainak réjegyzeke a mai napon közszemlére tételük ki a nagytemplom és egyleti imaházak előcsarnokában, valamint a hittközség titkári hivatalában (Str. Dubslarilor No 1)

Kihagyás vagy jogtalan felvételiránti felszólalások e hó 17 iki d. e. 10 óráig nyújthatók be a titkári hivatalban.

Cluj, 1926. november hó 9 én.

Löffler Vilmos, v. b. j.g.zs Dr. Pollák Sándor, v. b. elnök

Értesítés! makkaroni és más kitűnő minőségű tésztaemléket készít Sperber Dávid brassói orth. főrabbi ur szigorú felügyelete mellett A. Seevaldt és Martin Frommés Fiai Rt. Brassó makkaroni és tésztaemlégyára. A legtöbb tizletben már kapható. A csomagolás... pecéjére tessék ügyelni. Elekes hirdetés

Átmeneti kabátok Neumann M. férfiruhaáruháza Gluj, Piata Unirii (Főtér) 14

KOZGAZDASAG

Tőzsde

A belföldi pénzpiacra a lej tegnapi javulása után ismét lanyha irányzat kerekedett felül. A forgalom redkálódott, a megcsappant kereslettel szemben a kínálat fokozódott. A zürichi utóban a lejt 285-ös nyitás és 283-as zárlat után 286-al jegyezték.

Table with columns: Devizák, Kolozsvár, Zürich (nyitás, zárlat), Páris, Bukarest, Budapest, Bécs, Prága, New-york. Includes exchange rates for various currencies and a summary row for Száz lel árfolyama.

A kolozsvári Kamara felhívása a román-osztrák magánkárterítések nevében. A román-osztrák kárterítések bejelentésére vonatkozó közleményünkkel kapcsolatban a kolozsvári Kereskedelmi és Iparkamara szintén tudomásra hozza az érdekelteknek, hogy a román-osztrák vegyes választottbíróóság október 11 én tartott ülésében elhatározta a keresetek beadási határidejének utolsó terminusként 1926. december 15-ig való meghosszabbítását.

Értesítés! A hitközségünknek a f. év december 6-án tartandó választói közgyűlésén választói joggal bíró tagjainak réjegyzeke a mai napon közszemlére tételük ki a nagytemplom és egyleti imaházak előcsarnokában, valamint a hittközség titkári hivatalában (Str. Dubslarilor No 1)

Huszmillióra emeli alaptőkéjét a nagyváradi Vasöntőde és Gépgyár. Váradról jelentik: A Nagyváradi Vasöntőde és Gépgyár legutóbb megtartott rendkívüli közgyűlésén elhatározta, hogy hatmillió alaptőkéjét huszmillió lejre emeli fel. Ezzel egyidejűleg elhatározta a cégnek "Fabus" Vasöntőde és Gépgyár Rt. névre való átváltását.

Az adókönyv rendszerének bevezetését kéri. Nemrégben hírt adtak arról, hogy a kereskedők körében egyre sürgetőbb hangzik el a kívánság, hogy a jelenlegi adóbefizetési rendszer helyébe vezessék be az adókönyvek rendszerét, mert a pénzügyi hatóságok részéről hiadota nyugták gyakran elvesznek és ilyenkor csak hosszas utánjárással lehet a másolatot megszerezni, sőt előfordult már az is, hogy a kifizetett adóösszegeket a pénzügyi hatóságok ismétlően be akarták hajtatni, mert az adónyugta elveszett. A Sfátul Negustorese most a bukaresti központ útján akar intervenálni a kormánynál az adókönyvek mielőbbi bevezetése érdekében.

A kolozsvári Sfátul közleménye. A Sfátul Negustorese választmány, miat ismeretes, elhatározta, hogy ezután minden külön összehívás nélkül, minden második csütörtökön ülést fog tartani a folyamatban lévő ügyek letárgyalása céljából. A Sfátul vezetősége ezúton emlékezteti a választmányi tagokat erre a határozatra és közli,

hogy legközelebb csütörtökön este lesz megtartva a választmányi rendes ülése. A Kereskedő Tanács vezetősége elhatározta, hogy a Sfátul tagjait buza-reti mintára, fényképes személyazonossági igazolvánnyal látja el. Az igazolvány, amely magában foglalja a tagok cégének leírását, a törvényesébi bejegyzést és egyéb, a személyazonosságra vonatkozó adatokat, igen praktikus formában lesz kialakítva. A Sfátul ezúton hívja fel a tagokat arra, hogy ha ilyen személyazonossági igazolványra igényt tartanak, jelentsék be a titkársághoz.

Autonómiát kap a posta. Bukarestből jelentik: A "Politica" című lap szerint a kormány a postának széleskörű autonómiát kíván biztosítani. Ebben az ügyben megállapodás jött létre Manoliescu államtitkár és Valeanu közlekedésügyi miniszter között.

A nagyváradi Kereskedelmi Csarnok akciója a külkereskedelmi relációk kiemelésére. Nagyváradról jelentik: A nagyváradi Kereskedelmi Csarnok legutóbb akciót indított, hogy külföldi kereskedőkkel itteni kereskedők részére összeköttetést szerezzen. Az akció eredménye az, hogy tegnap Nagyváradra érkezett Lovag Erényi Ulmann Antal dr., a pesti L'oyd társulat titkára, aki egyben egy német kereskedelmi kamara titkára is és nagyváradi összeköttetési ajánlatokat hozott német gyárak részéről. Az ajánlatok nagy része főleg selyem, csipke, szövet és különféle árúk romániai képviselőitrs vonatkoznak.

Ausztria felmondta a kereskedelmi szerződést Csehszlovákiának. Bécsből jelentik: A szövetségi főtanács mai ülésén Seipel dr. szövetségi kancellár bejelentette, hogy az osztrák kormány felmondta a csehszlovák-osztrák kereskedelmi szerződést. Az osztrák kormány a július 28-án elfogadott vámnovella alapján felszöktotta valamennyi szerződéses államo, hogy lépjenek tárgyalásokba a szerződéses vámok megváltoztatása céljából. Az osztrák kormány már a parlamenti tárgyalások előtt is felhívta a csehszlovák kormányt a tárgyalások megindítására. A csehszlovák kormány azonban azt kívánta, hogy a tárgyalások csak a parlamenti elfogadás után induljanak meg. Az osztrák kormány eleget tett ennek a kívánságnak és javasolta, hogy a tárgyalásokat szeptemberben kezdjék meg. Szeptemberben azonban a csehszlovák kormány arra való hivatkozással, hogy a delegátusok el vannak foglalva a magyar és a német tár-

Chlorodont fogpaszta, Chlorodont fogpor, Chlorodont szájvízkivonat

gyalásokkal, újabb halasztást kért. Ismételt fáradozás ellenére még mindig nem lehetett megállapítani a tárgyalások terminusát. Néhány nappal ezelőtt azonban a csehszlovák kormány értesítette az osztrák kormányt, hogy a delegátusok január 8-ika előtt nem tárgyalhatnak. Minthogy az osztrák kereskedelmi és ipari körök sürgetik a vámnovella életbeléptetését, különösen a textilipar, a kerami- és a fémipar, a kormány kényszerítve látja magát, hogy Csehszlovákiának december elsejével három hónapra felmondja a kereskedelmi szerződést. Az osztrák kormány reméli, hogy ez az idő elegendő lesz arra, hogy a szükséges változtatásokkal új szerződést lehessen kötni Csehszlovákiával.

A bánsági telepések újabb memorán dummal fordultak a Népszövetséghez. Bukarestből jelentik: A külügyminisztérium arról értesült, hogy a bánsági telepések bizánci társaságai sereglélek ügyében újabb memorán dummal fordultak a Népszövetséghez. A hír kormánykörökben nagy konsternációt keltett.

A Banca Nationala liberális körei is hozzájárulnak a valutastabilizáláshoz. Bukarestből jelentik: A „Diminuta” értesítése szerint a valutastabilizálás eszméje még a Banca Nationala liberális köreit is megnyerte. Ezek csak azt a feltételt kötik ki, hogy a stabilizálás előkészítése alaposan történjék és alkalmas pillanatban. Ez az előkészítési munka már meg is indult és a pénzügyminisztériumban most állítják össze a szükséges grafikai táblázatokat és statisztikákat.

A Legfőbb Gazdasági Bizottság tanulmányozza az új adóterveket. Bukarestből jelentik: A kormány gazdasági bizottsága ma délután ülést tartott Garoflid miniszter elnöklése alatt, amelyen folytatták az újonnan életbeléptetendő adókra vonatkozó tervezetek tanulmányozását.

Középeurópai tőzsdék ankétja az egységes mérlegelés ügyében. Bécsből jelentik: A bécsi tőzsde titkári hivatala megkereste az összes európai tőzsdéket, hogy mind nüt ugyan olyan minőségű mérleget használjanak, hogy ezáltal a gabonatermények minőségi súlyának megállapítása egységesen történhessen. Számtalan panasz merült fel, hogy ugyanannak a gabonaműnek minőségi súlyát több tőzsdén többféleképpen állapították meg, ami bémítólág hatott a nemzetközi gabonakereskedelmre. Ezért december 2-án és 3-án a bécsi tőzsdén ebben a kérdésben több külföldi tőzsde képviselője lesz jelen.

Genfben folytatják a román angol kölcsöntárgyalásokat? Bukarestből jelentik: Bukaresti pénzügyi körökben változatlanul tartja magát az a hír, hogy egy angol pénzcsoport és Románia között kölcsöntárgyalások folynak 30 millió font sterlingnyi kölcsön felvétel ügyében. A kormány és a pénzcsoport kiküldöttei állítólag Genfben folytatják erre vonatkozó tárgyalásaikat.

Revizió alá veszik a bukaresti vállalatok adóbejelentését. Bukarestből jelentik: A főváros gazdasági életében általános feltűnést keltett, hogy Manoilescu pénzügyi államtitkár két vezérinspektort delegált az egyik nagybank adóvallomásának felülvizsgálatára, mert állítólag hamis adatokat jelentett be. Mint értesülünk, ezzel egyidejűleg több bukaresti vállalatnál szintén adófelülvizsgálásokat végeznek.

A FILM

Európának is megiesz a maga Hollywoodja. A nizzai partvidék aranyos derűjét, az egész nemcsókára üzleti vállalkozás hangossága fogja megzavarni, vagy — inkább még derűsebbé tenni. Európa eme legcsodálatosabb és legköltőibb vidékét, a Cote d'Azur partvidékét máris statisztikák százezrek és ezreinek csoportja lepte el, akik részét vették annak, hogy az amerikai tőke itt akarja megteremtteni az európai Hollywoodot. Különösen emigráns oroszok tömegei lépik el a vidéket, akik első akarnak lenni a nagy alapításnál. De nemcsak a Cote d'Azur, hanem a Cote d'Argent, az ezüstpart iránt is komoly az érdeklődés az amerikai film-tőkének, amely vidéken a golfaram meleg fuvala sahan el és fénybe, virágba borít mindent. Hogy ez európai Hollywood terve megnyire aktuális és mennyire komoly, arra legjellemzőbb az, hogy a német lapok a német film-tőkének a francia tőkével való egyesülését sürgetik, ami egyedül tenné lehetővé a gyors iramu amerikai tőke megeözését.

APROHIRETÉSEK

Egyszeri kiadásnál egy sor 4 lej, vastagabb betűvel 8 lej. Legkisebb apróhirdetés 40 lej. Állásajánlásoknak 80% kedvezmény. Apróhirdetések díja 1000 lejtől kezdődik. Eljegyzési hírek díja 250 lej, előfizetőknek 150 lej.

Kereskedelmi utazók

Berkovicsné **כשר ארטה** vendéglője, Oradea Mare. Str. Nicolai Jorga (Zófia-utca) No 19. Ismert elsőrendű konyha! Mérsékelt árak.

libazsirt

vágott kacsát és zsirnak való libahúsjat. Vidéki viszontlárások legolcsóbb bevásárlási orrása. **BAUMHAFT, Giu**, Regele Ferdinand 10. Hatul az udvarban.

Férjhez adnám 20 éves, szép, szolid leányomat zsidó érzelmű kereskedő, évszeres vagy óráshoz. Előbbi benőstülhet, u öbbitnek saját házamban üzletet és lakást rendezek be. Leveleket „Rádió címen a kiadóhivatal továbbít. 2031

Keresek azonnali belépésre egy fiatal, erős és divatára szakmában teljesen jártas segédet. Nyelvtudás, román, német és ma yar. Szombaton zárva. Emanuel Friedmann — Hatég.

Hajhullás és hajzörpa ellen legjobb szer az „Egger-Petrol” Kapható minden gyógyszerárban és drogueriában.

Eladó nagy ruhaszekrény, gyermekkossi, lámpa, lámpa-ernyő és még több más tárgy, Monostori-ut 56.

Fontos! Szabokellékek, bélés, cérna, harisnya, vattelin, gombok
Neumann Károly
 Regina Maria 10. szaküzletében vehető
 400 Yd. olasz cérna 8 L. 300 Yd. angol cérna 15 L.
 50 mt. l. gápselyem 8 50 Duplaszélés vattelin
 Duplaszélés glott 110 L. 1 m. 175 L.

SZINHÁZ MŰVÉSZET

A kolozsvári román opera heti műsora
 Szerda: Pillangó kirasszony.
 Pénteken nincs előadás. (Filotti turnéja szerepel.)

MAGYAR SZINHÁZ

A színházi iroda közleményei.
Akácfavirág. Óriási érdeklődés várja a péntek esti premieret. Ez a derűs kedves izig-vérig magyar operett, melynek szövege a legszebb Mikszáth-regényből, az Eladó birtokból készült, zenéjét pedig a híres magyar dalköltő, Fráter Lóránd komponálta. Lengyel Irén, Tolnay, Leővey, Ihász, Selmeczi, Áldor rendkívüli ambícióval készülnek hálás szerepeikre.

A bécsi opera-együttes. A jövő hét keddi estéjén olyan vendégszerelés kezdődik, a mely nagy világvárosban is a szenzáció erejével hatna: egy bécsi opera-együttes fog három estén át játszani. Tizennyolc legelsőrangú európai híri énekes és énekesnő alkotja ezt a társulatot, karmesterük pedig Friedrich Gruber, a bayreuthi opera zeneigazgatója. Kedden Mozart — Figaro házasságát, szerdán Rossini — Szevillai borbélyát és csütörtökön Mozart — Don Juanját fogják játszani. Az opera-együttes előadásaira kivételesen már pénteken reggel 9 órakor fogják a jegyek árusítását megkezdeni. A helyek árait fel kellett emelni, mert csak fantasztikus anyagi áldozatok révén sikerült azt az együttest ide hozni. A helyárok a rendesnek duplájára lesznek emelve. A színház azonban tanujelét akarja adni a bérlőközönség iránti figyelmének s mind a három előadást bérletfolyamban fogják megtartani. Egyiket premiere-bérletben, másikat B bérletben és a harmadikat A bérletben.

Heti műsor
 Szerda: Freguita (Operette. Karácsonyi Ili, Tolnay, Ihászszal, Napibérlet 22. sz. A. Sorozatszám 130.)
 Csütörtök: Akácavirág (Operette-ujdonság, előszór. Sorozatszám 131.)
 Péntek: Akácavirág. (Operette-ujdonság. Lengyel Irénnel, Tolnay Andorral, Ihászszal. Premierbérlet 22 sz. Sorozat 132.)
 Szombat 4-kor: Kék maszar. (Karácsonyi Ili, Tolnay Andorral Mérsékelt helyárok. Sorozat 133.)
 Szombat 8-kor: Akácavirág (Napibérlet 22 szám B. Sorozat 134.)
 Vasárnap fél 3-kor: A remény. (Az Egység dalkör munkásirodalmi előadása. Leszállított helyárok. Sorozat 135.)
 Vasárnap 6-kor: Drága kicsi buksi. (7-edzer. Neményi, Tolnay és Ihászszal. Rendes helyárekaal. Sorozat 136.)
 Vasárnap háromnegyed 9-kor: Akácavirág (Bérlet-szűnet. Sorozat 137.)
 Hétfő: Akácavirág. (N. pibérlet 23 szám, A. Sorozatszám 138.)

Női kalapok
 a legegységesebb kivitelben és átalakítások
MOSKOVITS
 kalapozalonban, Giu, Calea Regele Ferd. (volt Wesseleényi u.) 8. szám, az udvarban.

A Tordai Sörgyár Rt. kiváló sörkülönlegessége a

LUX-SÖR

ismét kapható.

Szerda, 1926 november 10

adóhiva

Kolozsvár

Telef

1926-novemb

Csak janu

zásr

Bucaresti-

behozatali vá

tudvalevőleg

vel egy biz

csak január k

kerülni, még

idejűleg. Az

lament öszü

szavazatni a

azonban el k

nem készült e

Vámbizottság

új vámtételek

ezt az időt ar

új vámtételek

és az esetleges

interveniáljon

December

orsz

Budapest,

az „Uj Neme

zetpolitikusok

az új választá

Az értesülés v

lehet, mert a

gositástól elzár

mert Bethlen

is karácsony

Kliórt

San Salvad

kü ma vértel

dult Mantasana

venhét áldozat

kosága ké ségt

Washington

dult, amely szá

ként döntött ö

szörnyethalt.

Sztrájk

szlovák s

Prága, nove

vasutasok szak

uj szolgálati sz

ről értesítette a

bármikor legye

klamálására. M

cseh vasuti sztr

A görög

Athén, nove

nyeket ma hiva

zatok szerint a

szási Unió 165

47, a kommunis

2 mandátumot

Bécsbe k

D

Bécs, novem

bizottság Pozson

elhatározta, hog

teszi át.

Megszünik

lenörzés

Páris, nov.

beszélést folytat

Azt hiszik, hogy

lenörzés megs

Népszövetség te

ről tárgyaltak.